

Datum
2018-10-11
Adress
August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2018-808

Yttrande

Till
Kulturdepartementet

Remiss från Kulturdepartementet - Barns och ungas läsning - ett ansvar för hela samhället (SOU 2018:57)

Ku2018/01470/KO

Yttrande

Kommunstyrelsen ställer sig positiv till betänkandet och anser att förslagen i betänkandet kan bidra till att ge barn och ungdomar goda möjligheter att utveckla sin läsförmåga och skapa läslust. Kommunstyrelsen lämnar härmed kommentarer och synpunkter på en del förslag.

Små barns språkutveckling

Kommunstyrelsen vill poängtera vikten av att lyfta att barns läsning inte bara är nyttoläsning utan också bör ske av lust. Det är välkommet att det ska framgå i förskolans läroplan att förskolan ska sträva efter att utveckla barnens intresse för litteratur, vilket är en god start för alla barn. Det är av stor vikt för alla barn i Sverige att det gemensamma svenska språket stärks, tillgång till böcker och läsning på andra språk än svenska bör dock förekomma då förmågan att läsa inte är knuten till enbart det svenska språket

Läsning i skolan

Det är positivt att Läslyftet även ska vara öppen för medarbetare i förskolan. För detta krävs vikarier och därmed kan Läsdelegationens bedömning att detta förslag inte skulle få några konsekvenser för huvudmannen ifrågasättas. Det finns behov av Läslyftet inom såväl gymnasieskolan som de obligatoriska skolformerna, även specialpedagoger bör inkluderas i samarbetet. Kompetensbehovet är stort inom området läsutveckling. Kunskapen kring hur anpassningar och annat stöd för läsning i form av hur till exempel Legimus och Inläsningstjänst kan användas är inte tillräcklig. Alla lärare och studiehandledare, oavsett ämne, måste arbeta med läsutveckling på olika sätt och kompetensen här är inte tillräcklig. De rekommendationer som betänkandet ger angående kompetensutveckling, vilka huvudmannen svarar för, är vaga och riskerar att inte förverkligas då praktiska förutsättningar som till exempel vikarier för lärare ofta inte finns. Tydligare riktlinjer för att säkerställa denna lärarkompetens behövs.

Digitala läsresurser och dess potential att väcka läsintresse samt ökad möjlighet till läsning är positiv. Det förutsätter att lärare ges möjlighet att utveckla sin kompetens inom området digitalt läsande och att detta även ingår i lärarutbildningen. En tydligare skolledarroll behövs i detta arbete.

Skolbibliotek och läsning

Det finns ett behov av handledning kring hur man organiserar och driver en skolbiblioteksverksamhet. För närvarande finns ingen specifik utbildning till skolbibliotekarie, utan bibliotekarieutbildningen är generell. Det är även svårt att rekrytera bibliotekarier med erfarenhet av arbete på skolbibliotek. Ett utbildningsmaterial skulle vara till hjälp. Materialet behöver vända sig såväl till skolledare, lärare som till skolbibliotekarier och att utvecklingsarbetet sker i samverkan mellan yrkesgrupperna.

Läsning på fritidshem

Kommunstyrelsen vill lyfta att fritidshemsverksamheten är frivillig vilket blir en utmaning i arbetet.

Läsning på lov

Samverkan behöver utarbetas inte bara på nationell nivå via Läsrådet, utan även på kommunal nivå för att kunna ta ett helhetsgrepp kring lovläsningen och långsiktigt bygga förutsättningar för samarbete mellan olika aktörer. Läsfrämjande insatser bör bedrivas i flera miljöer där barn och unga befinner sig under lovtid.

Bibliotek och läsfrämjande

Långsiktiga lösningar för bemanning på skolbiblioteken behöver lyftas. Ett statsbidrag riskerar att enbart leda till tillfälliga lösningar och kan dessutom innebära att de huvudmän som löst bemanningen går miste om resurser för att vidareutveckla skolbiblioteksverksamheten. Det är viktigt att ta tillvara den pedagogiska resurs som skolbibliotekarier utgör. Läsfrämjande perspektiv bör på sikt införas i bibliotekariernas grundutbildning så att en långsiktig och hållbar kompetenshöjning säkerställs.

Läsande förebilder

Det är positivt att det på nationell nivå säkerställs att litteraturen på de nationella minoritetsspråken ökar på landets bibliotek men vill även framhålla att det på många ställen talas fler språk än så. Läsdelegationen skulle därför kunna utveckla hur kommunerna kan arbeta med detta. Kommunstyrelsen efterfrågar en tydligare formulering till vad det innebär att kommuner bör arbeta för att inrätta tjänster för läsfrämjandeambassadörer.

Uppföljning av och samverkan kring barns och ungas läsning

Det är av vikt att på gemensamma sätt följa upp ungas läsning för att få mer kunskap om vilka metoder och arbetssätt som är verkningsfulla och effektiva. Ett sådant utvecklingsarbete bör genomföras på nationell nivå men insatsen bör också ha en stödjande funktion för det mer operativa kommunala uppdraget.

Uppföljningen inom skolverksamhet bör kopplas till skolornas systematiska kvalitetsarbete för att strategiskt utforma läsundervisningen men även identifiera kompetensutvecklingsbehov hos personalen.

Samverkan kring barns och ungas läsning

Barn och ungas läsintresse är ett område där man hela tiden behöver tänka nytt, bland annat hur tekniken kan göras till en möjlighet till ökad läsning. De traditionella grundutbildningarna avspeglar inte till fullo samhällsbehoven och den frågan bör lyftas till Utbildningsdepartementet.

Ambitionshöjningar medför sannolikt kostnader därav är det angeläget att delegationen även framlägger ett finansieringsförslag där det tydligt framgår att staten skjuter till medel till kommunerna för de satsningar som ska göras. Det finns ett behov av mer permanenta och långsiktiga finansieringsformer till läsfrämjande verksamhet både i och utanför skolan.

Ordförande

.....
Katrín Stjærnfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Pernilla Mesch
.....

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet.